

**ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

-

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα Εργαστηριακών Πρακτικών Ασκήσεων (Ε.Π.Α.) αποτελεί σημαντικό και στο μεγαλύτερο μέρος του είναι υποχρεωτικό σκέλος του Προγράμματος Σπουδών των φοιτητών/φοιτητριών της κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας (ΚΕ) του Τ.Επ.Ε.Κ.Ε. Οι Ε.Π.Α. κατέχουν σημαντική θέση στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, καθώς συμβάλλουν στη σύνδεση θεωρίας και πράξης με στόχο την αποτελεσματική αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση των μελλοντικών κοινωνικών λειτουργών και για το λόγο αυτό αντιστοιχούν σε 35 πιστωτικές μονάδες (ECTS), 10 στο 3^ο έτος και 25 στο 4^ο.

Η Εργαστηριακή Πρακτική Άσκηση (Ε.Π.Α.) ονομάζεται έτσι προκειμένου να μην υπάρχει σύγχυση με την παλαιότερη «Εξάμηνη Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού» η οποία ήταν αμειβόμενη. Σε αντίθεση με το παλαιό καθεστώς λειτουργίας της Κοινωνικής Εργασίας στο πλαίσιο των ΑΤΕΙ, η Εργαστηριακή Πρακτική Άσκηση έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Αποτελείται από **μαθήματα εξαμήνων** δύο κύκλων. Ο πρώτος κύκλος πραγματοποιείται στο 3^ο έτος σπουδών, περιλαμβάνει δύο μαθήματα και γίνεται σε αίθουσες του Πανεπιστημίου, ενώ ο δεύτερος κύκλος πραγματοποιείται στο 4^ο έτος και πραγματοποιείται με τη μορφή

εργαστηρίου εκτός του Πανεπιστημίου Πατρών, σε κοινωνικές δομές στο **πλαίσιο συμμετέχουσας παρατήρησης**

- Ονομάζεται εργαστηριακή γιατί στο μεγαλύτερο μέρος της είναι υποχρεωτική και σκοπό έχει μέσα από την ενεργητική παρατήρηση σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες στις κοινωνικές δομές και μέσα από διαδικασίες ενδυνάμωσης να κατακτήσουν επαγγελματικές δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να ασκήσουν με το πέρας της ολοκλήρωσης των σπουδών τους με επάρκεια τα καθήκοντα του/της κοινωνικού λειτουργού / κοινωνικής λειτουργού
- **Η Εργαστηριακή Πρακτική Άσκηση δεν είναι αμειβόμενη ούτε προϋποθέτει ασφάλιση από τις κοινωνικές δομές**, καθώς οι φοιτητές / φοιτήτριες λειτουργούν στο πλαίσιο των ακαδημαϊκών τους υποχρεώσεων με την ιδιαιτερότητα πως αντί να παρακολουθούν μάθημα εντός ενός εργαστηρίου του Πανεπιστημίου Πατρών εφαρμόζουν συμμετέχουσα παρατήρηση σε κοινωνικές δομές που λειτουργούν ως «οιωνοί εργαστήρια» με το πλεονέκτημα ότι η συμμετέχουσα παρατήρηση εκτελείται σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες

Η ιδιαίτερη βαρύτητα που αποδίδεται στην Ε.Π.Α. των φοιτητών / φοιτητριών της κατεύθυνσης της Κοινωνικής Εργασίας απορρέει από το γεγονός πως τα κοινωνικά προβλήματα που η Κοινωνική Εργασία θεραπεύει συνδέονται άρρηκτα με την καθημερινότητα των ανθρώπων και για αυτό άλλωστε συγκαταλέγεται στις εφαρμοσμένες επιστήμες. Ο διεθνής ορισμός που καθιερώθηκε από τη Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικών Λειτουργών είναι σαφής ως προς τον εφαρμοσμένο χαρακτήρα της: *«Η Κοινωνική Εργασία είναι εφαρμοσμένο επάγγελμα αλλά και ακαδημαϊκό πεδίο που προωθεί την κοινωνική αλλαγή και ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ενδυνάμωση και απελευθέρωση των ανθρώπων. Οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συλλογικής ευθύνης και του σεβασμού της διαφορετικότητας είναι κεντρικές στην κοινωνική εργασία, η οποία θεμελιώνεται από τις θεωρίες της κοινωνικής εργασίας, των κοινωνικών επιστημών, των ανθρωπιστικών επιστημών και τη γηγενή γνώση και*

συνδέει ανθρώπους και δομές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής αλλά και να ενισχύσει την ευημερία τους» (IFSW, 2014).

Λαμβάνοντας υπόψη αυτόν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της Κοινωνικής Εργασίας ως εφαρμοσμένης επιστήμης είναι πρόδηλο πως και η Εργαστηριακή Πρακτική Άσκηση πρέπει να βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με την κοινωνική πραγματικότητα και τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν κυρίως ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, οι οποίες αποτελούν και τους βασικούς αποδέκτες των προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής. Με αυτό το σκεπτικό η Ε.Π.Α. στην Κοινωνική Εργασία στις περισσότερες χώρες του κόσμου λαμβάνει χώρα μέσα στην κοινωνία, σε πραγματικές κοινωνικές συνθήκες και όχι στο πλαίσιο εργαστηρίων εντός της Πανεπιστημιακής Κοινότητας. Έχοντας ως αφετηρία αυτή τη συλλογιστική που εδράζεται στην εμπειρία των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας διεθνώς, αλλά και στη σωρευμένη εμπειρία εβδομήντα περίπου ετών στο πλαίσιο εμπεδωμένης συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς της χώρας, η κατεύθυνση της Κοινωνικής Εργασίας υλοποιεί την Ε.Π.Α. με γνώμονα την καλύτερη προετοιμασία των φοιτητών / φοιτητριών για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

2. Σκοπός

Σκοπός της Ε.Π.Α. της κατεύθυνσης στην Κ.Ε. είναι να παρέχει σε πραγματικές κοινωνικές συνθήκες τη δυνατότητα εφαρμογής όλων των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της θεωρητικής εκπαίδευσης έτσι ώστε με την ολοκλήρωσή της οι φοιτητές / φοιτήτριες να έχουν αποκτήσει εργασιακές εμπειρίες που θα τους επιτρέψουν να οικοδομήσουν μια ολοκληρωμένη επαγγελματική ταυτότητα κοινωνικού λειτουργού, ώστε να μπορούν να διαχειρίζονται με επαγγελματισμό και αποτελεσματικά σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

Από τον παραπάνω σκοπό εκπορεύονται και οι γενικοί στόχοι της Ε.Π.Α. της κατεύθυνσης της Κοινωνικής Εργασίας που περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ανάπτυξης ικανοτήτων, όπως παρατήρησης, επικοινωνίας, συλλογής – ανάλυσης –εκτίμησης –αξιολόγησης πληροφοριών, κατάρτισης και εφαρμογής σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση προβλημάτων και αξιολόγησης των παρεμβάσεων που εφαρμόστηκαν.

Εκτός όμως από τους παραπάνω γενικούς στόχους η Ε.Π.Α. αποβλέπει και στους παρακάτω ειδικούς στόχους για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες Κοινωνικής Εργασίας με βάση τους παρακάτω άξονες, που σχετίζονται με τη μεθοδολογία της Κοινωνικής Εργασίας:

Α. ΑΞΟΝΑΣ Α: Κοινωνική Εργασία με Άτομα ή Οικογένειες

- Να μπορούν να διαμορφώνουν και να διαπραγματεύονται σε συνεργασία με τους/ τις εκάστοτε ωφελούμενους / ωφελούμενες το λεγόμενο «θεραπευτικό συμβόλαιο»
- Να τελειοποιήσουν τις δεξιότητες τους στην τεχνική της συνέντευξης
- Να μάθουν να αξιοποιούν τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που διαθέτει η κοινωνική οργάνωση
- Να λαμβάνουν κοινωνικό ιστορικό και μέσα από αυτό να κάνουν διάγνωση κοινωνικών αναγκών συμβουλευοντας ή παραπέμποντας τους ωφελούμενους σε πηγές υποστήριξης στην Κοινότητα
- Να πραγματοποιούν κατ' οίκον επισκέψεις στο πλαίσιο διεξαγωγής κοινωνικών ερευνών και σύνταξης εκθέσεων
- Να αποκτήσουν δεξιότητες επαγγελματικής συνεργασίας και ανάπτυξης επαγγελματικής σχέσης τόσο με τους ωφελούμενους της κοινωνικής

οργάνωσης όσο και στο πλαίσιο διεπιστημονικής συνεργασίας με το προσωπικό της κοινωνικής οργάνωσης

- Να ασκηθούν στην τήρηση αρχείων και φακέλων λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση προστασίας των προσωπικών δεδομένων των ωφελούμενων
- Να αξιολογούν την εργασία τους με χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών προκειμένου μέσα από διαδικασίες εποπτείας και αναστοχασμού να μπορούν να επαναδιατυπώνουν στόχους σε σχέση με τον αρχικό θεραπευτικό σχεδιασμό.

Β ΑΞΟΝΑΣ: Άξονας Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδες

- Να εφαρμόσουν τη διαδικασία σχηματισμού και καθορισμού των σκοπών της ομάδας και τους παράγοντες που επιδρούν και επηρεάζουν την λειτουργία της
- Να καταστούν ικανοί να διαμορφώνουν θεραπευτικό συμβόλαιο που θα θέτει το πλαίσιο λειτουργίας της ομάδας
- Να έχουν ενεργητικό ρόλο ως συντονιστές ή βοηθοί συντονιστών στη διαχείριση ομάδων σε όλες τα στάδια ανάπτυξής τους
- Να μπορούν να αντιληφθούν τα δυναμικά της ομάδας και να τα αξιοποιούν με τις κατάλληλες τεχνικές για την επίτευξη των θεραπευτικών στόχων
- Να μπορούν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να λειτουργούν ως εμπυχωτές και υποκινητές των μελών της ομάδας για την επίτευξη των στόχων
- Να μπορούν να διαχειρίζονται συγκρούσεις ή άλλες καταστάσεις κατά τη διεργασία της ομάδας
- Να οργανώνουν αρχεία καταγραφής των ομαδικών συνεδριών και να κρατούν πρακτικά ομαδικών συναντήσεων
- Να αξιολογούν την ομαδική εργασία εφαρμόζοντας ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους αξιολόγησης

Γ ΑΞΟΝΑΣ: Άξονας Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα

- Να καταστούν ικανοί να συλλέγουν και να οργανώνουν πληροφορίες προκειμένου να είναι σε θέση να «χαρτογραφήσουν» τις κοινωνικές ανάγκες ή προβλήματα ευάλωτων κοινωνικών ομάδων της Κοινότητας
- Να εφαρμόζουν δεξιότητες κοινωνικής έρευνας προκειμένου να τεκμηριώνουν ποσοτικά και ποιοτικά τις κοινωνικές ανάγκες (διάγνωση κοινωνικών αναγκών), ώστε στη συνέχεια σε συνεργασία με τα στελέχη της κοινωνικής οργάνωσης να σχεδιάζουν κοινωνικές δράσεις
- Να συντάσσουν μελέτες, υπομνήματα και προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ευάλωτων κοινωνικά ομάδων ή άλλων ομάδων στόχου
- Να δημιουργούν οδηγούς κοινωνικών παροχών για τα μέλη Κοινοτήτων
- Να εξασκηθούν στη δικτύωση υπηρεσιών αξιοποιώντας και τη σύγχρονη τεχνολογία (Information and Communications Technology, ICT)
- Να αξιοποιούν συμμετοχικές μεθόδους κοινωνικού σχεδιασμού ενισχύοντας και ενδυναμώνοντας τη συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερομένων
- Να συνεργάζονται με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στο πλαίσιο υλοποίησης συνεντεύξεων Τύπου, αρθρογραφίας, συμμετοχής σε ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές προκειμένου να αναδείξουν κοινωνικά προβλήματα ή να ευαισθητοποιήσουν την Κοινότητα για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων
- Να συνεργάζονται με εθελοντικές οργανώσεις και ομάδες πρωτοβουλίας της Κοινότητας στο πλαίσιο δικτύωσης και υλοποίησης συνεργατικών δράσεων
- Να δημιουργούν επιτροπές πολιτών στο πλαίσιο συνηγορίας ή διεκδίκησης δίκαιων αιτημάτων των Πολιτών
- Να καταστούν ικανοί να διεκδικούν πόρους για την οργάνωση κοινωνικών δράσεων στο πλαίσιο υποβολής προτάσεων για αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων
- Να μπορούν να αξιολογούν το έργο τους στην Κοινότητα λαμβάνοντας υπόψη και το επίπεδο ικανοποίησης των ομάδων στόχου από τις παρεχόμενες υπηρεσίες ή την εφαρμογή προγραμμάτων
- Να τηρούν αρχεία που να αποδεικνύουν τη δουλειά τους και να μπορούν να προβάλουν τη δουλειά τους στην Κοινότητα.

3. Περιεχόμενο - Οργάνωση των Εργαστηριακών Πρακτικών Ασκήσεων (Ε.Π.Α.)

Η Εργαστηριακή Πρακτική Άσκηση περιλαμβάνει μαθήματα ειδικότητας και διακρίνονται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος (3^ο έτος, 5^ο και 6^ο εξάμηνο) περιλαμβάνει την «Εισαγωγή στις Εργαστηριακές Πρακτικές Ασκήσεις Ι» (προαιρετικό μάθημα του 5^{ου} εξαμήνου) και το αντίστοιχο «Εισαγωγή στις Εργαστηριακές Πρακτικές Ασκήσεις ΙΙ» (υποχρεωτικό μάθημα του 6^{ου} εξαμήνου).

Κατά τον πρώτο κύκλο οι φοιτητές / φοιτήτριες προετοιμάζονται για την Εργαστηριακή Πρακτική Άσκηση μέσω εκπαιδευτικών επισκέψεων σε κοινωνικούς φορείς της Πάτρας, παίρνουν συνεντεύξεις από κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται σε κοινωνικές οργανώσεις, μελετούν τα τοπικά κοινωνικά προβλήματα, συντάσσουν εργασίες, μελετούν το θεσμικό και νομικό πλαίσιο λειτουργίας των κοινωνικών οργανώσεων ώστε στο τέλος του κύκλου αυτού και στο πλαίσιο του μαθήματος «Εισαγωγή στις Εργαστηριακές Πρακτικές Ασκήσεις ΙΙ» να εκφράσουν την επιθυμία τους για επιλογή συγκεκριμένης κοινωνικής οργάνωσης για Ε.Π.Α.. Η δυνατότητα αυτή εντάσσεται στη λογική της φοιτητοκεντρικής επικέντρωσης της εκπαίδευσης στο ΤΕΠΕΚΕ και γίνεται με τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου όπου παρατίθενται οι κοινωνικές οργανώσεις της Πάτρας και οι αντίστοιχες θέσεις Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης.

Ο δεύτερος κύκλος περιλαμβάνει τα υποχρεωτικά μαθήματα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία Ι σε Κοινωνικές Δομές» (7^ο εξάμηνο), «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία ΙΙ σε Κοινωνικές Δομές» (8^ο εξάμηνο), καθώς και το προαιρετικό μάθημα Πρακτική Άσκηση σε Κοινωνικούς και Πολιτιστικούς Φορείς (Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, 8^ο εξάμηνο) που στοχεύει μέσα από καινοτόμες δράσεις να αυξήσει το κοινωνικό αποτύπωμα του ΤΕΠΕΚΕ στην τοπική κοινωνία και να ενδυναμώσει τους δεσμούς του με ένα ευρύτερο σύνολο φορέων αναδεικνύοντας την αξία του πολιτισμού.

Σε σχέση με τα υποχρεωτικά μαθήματα του δεύτερου κύκλου Ε.Π.Α. αυτά περιλαμβάνουν δύο σκέλη:

A) Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση I & II που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα κοινωνικές υπηρεσίες / κοινωνικές οργανώσεις εργαστηριακής πρακτικής άσκησης της Ελλάδας τρεις (3) φορές την εβδομάδα και για συνολικά 18 ώρες την εβδομάδα.

B) Την Εποπτεία που υποστηρίζει την Ε.Π.Α. και πραγματοποιείται εντός του ακαδημαϊκού ιδρύματος σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού. Η Εποπτεία είναι εξάωρη (6 ώρες) και ομαδική. Στο πλαίσιο της αξιοποιούνται ενεργητικές τεχνικές μάθησης, όπως ασκήσεις προσομοίωσης, παιχνίδια ρόλων, μελέτες περίπτωσης κ.α. με στόχο τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και την ανατροφοδότηση των φοιτητών / φοιτητριών μέσα από διαδικασίες αναστοχασμού και αναπλαισίωσης.

Οι Ε.Π.Α. συντονίζονται από Επιτροπή Πρακτικών Ασκήσεων, στην οποία συμμετέχουν ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, οι υπεύθυνοι (διδάσκοντες) του μαθήματος, τα εκάστοτε μέλη ΔΕΠ της επιτροπής, που ορίζονται από τη Γ.Σ. του Τμήματος, μέλη ΕΔΙΠ που ορίζονται από τη Γ.Σ. του Τμήματος, καθώς και εκπρόσωποι των φοιτητών/φοιτητριών. Εγκρίνεται δε από τη Γ.Σ. του Τμήματος. Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης είναι υπεύθυνη για την κατανομή των φοιτητών / φοιτητριών στις κοινωνικές οργανώσεις, τη σύναψη πρωτοκόλλων συνεργασίας με τις κοινωνικές οργανώσεις και την παρακολούθηση της εύρυθμης λειτουργίας της Ε.Π.Α. με γνώμονα το καλύτερο δυνατό εκπαιδευτικό αποτέλεσμα.

Οι υποχρεωτικές Ε.Π.Α. του δεύτερου κύκλου διεξάγονται τόσο σε κοινωνικές οργανώσεις του Δήμου Πατρέων όσο και σε άλλους Δήμους της χώρας μετά από αίτημα των φοιτητών / φοιτητριών συνοδευόμενο από επαρκή τεκμηρίωση. Οι φοιτητές / φοιτήτριες που αιτούνται να πραγματοποιήσουν την Π.Α. εκτός Πάτρας οφείλουν να προτείνουν κοινωνική οργάνωση στην πόλη που προτείνουν, καθώς και τη σύμφωνη γνώμη της κοινωνικής οργάνωσης, ώστε να διευκολύνεται το έργο της τοποθέτησής τους. Οι κοινωνικές οργανώσεις στις οποίες τοποθετούνται οι φοιτητές / φοιτήτριες (πλαίσια Π.Α.) ανήκουν σε μια διευρυμένη κατηγοριοποίηση φορέων, όπως Μονάδες Υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κοινωνικά

προγράμματα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένων και των μονάδων προσχολικής αγωγής του υπουργείου Παιδείας, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και γενικά όλες οι κοινωνικές οργανώσεις που κατατάσσονται σε Τομείς Κοινωνικής Εργασίας με βάση το Προεδρικό Διάταγμα αρ.50 (ΦΕΚ23/26-01-1989).

Σε περιπτώσεις που η χιλιομετρική απόσταση του τόπου διεξαγωγής της Ε.Π.Α. είναι μεγάλη (άνω των 100χλμ) από την έδρα του Πανεπιστημίου Πατρών ή για σοβαρούς λόγους υγείας ή εργασίας (π.χ. μόνιμη εργασία εκτός Πατρών) η Εποπτεία δύναται με εισήγηση των υπεύθυνων των μαθημάτων του β Κύκλου Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος να γίνεται διαδικτυακά, καθώς δεν αφορά το σύνολο των φοιτητών αλλά μέρος αυτών και με γνώμονα την ανθρωποκεντρική προσέγγιση που χαρακτηρίζει το ΤΕΠΕΚΕ ως Τμήμα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών.

Τέλος, δεν επιτρέπεται η διεξαγωγή της Ε.Π.Α. β κύκλου σε άλλη χώρα εκτός Ελλάδας.

4. Αναλυτική περιγραφή της Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης β κύκλου

4.1 Υλοποίηση της Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης κατά το 7^ο εξάμηνο

Το μάθημα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία Ι σε Κοινωνικές Δομές» (7^ο εξάμηνο) διαρκεί συνολικά δεκατρείς εβδομάδες. Κάθε φοιτητής/τρια πραγματοποιεί 18 ώρες Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης την εβδομάδα σε κοινωνικές οργανώσεις και 6 ώρες εποπτείας εντός του ακαδημαϊκού ιδρύματος. Η πραγματοποίηση της Ε.Π.Α. στις κοινωνικές οργανώσεις γίνεται τρεις (3) ημέρες την εβδομάδα (Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη).

Οι φοιτητές/ φοιτήτριες στο πλαίσιο του παραπάνω μαθήματος έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις:

- Να τηρούν το εβδομαδιαίο ωράριο των 18 ωρών Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης, όπως αυτό έχει συμφωνηθεί με την εκάστοτε κοινωνική οργάνωση και το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ του Τμήματος. Σε κάθε περίπτωση συνολικά σε

επίπεδο ακαδημαϊκού εξαμήνου οι ώρες Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης στις κοινωνικές οργανώσεις θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 200 ώρες και οι ώρες εποπτείας τουλάχιστον 66 ώρες.

- Να τηρούν τον κανονισμό λειτουργίας της κοινωνικής οργάνωσης
- Να τηρούν γραπτά στοιχεία για την εργασία τους με τον τρόπο που η κοινωνική οργάνωση ορίζει
- Να συνεργάζονται με την Διοίκηση της Κοινωνικής Οργάνωσης, τους κοινωνικούς λειτουργούς και το υπόλοιπο προσωπικό του φορέα Ε.Π.Α.
- Να ενημερώνουν τον/την υπεύθυνο επαγγελματία της Κοινωνικής Οργάνωσης για όλες τις ενέργειες τους
- Σε περίπτωση απουσίας να ενημερώνουν εγκαίρως την Κοινωνική Οργάνωση και να ρυθμίζουν τις εκκρεμότητές τους ώστε να μην ταλαιπωρούνται οι ωφελούμενοι της εκάστοτε Κοινωνικής Οργάνωσης
- Να τηρούν τον κώδικα δεοντολογίας του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού
- Κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους, οι φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να βρίσκονται στην κοινωνική οργάνωση εγκαίρως και σε κάθε περίπτωση νωρίτερα από την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας του εκάστοτε φορέα. Γενικότερα, πρέπει να τηρείται αυστηρά το ωράριο και το συμφωνημένο πρόγραμμα
- Οι φοιτητές/φοιτήτριες δεν προκαλούν με τη συμπεριφορά τους και δεν παρεμποδίζουν ή διαταράσσουν κατά κανένα τρόπο τη λειτουργία της κοινωνικής οργάνωσης (π.χ. καθυστερήσεις στις ώρες προσέλευσης, ρύπανση των χώρων, προκλητική εμφάνιση κτλ). Σε κάθε περίπτωση τηρούν σε απόλυτο βαθμό το καθηκοντολόγιο και τους κανόνες δεοντολογίας της κοινωνικής οργάνωσης
- Για οποιοδήποτε πρόβλημα που αφορά στην Ε.Π.Α., οι φοιτητές/φοιτήτριες απευθύνονται στον/στην Προϊστάμενο/η της εκάστοτε Κοινωνικής Υπηρεσίας, καθώς και στον/στην κοινωνικό λειτουργό που έχει οριστεί ως μέντορας

- Ο/Η φοιτητής / φοιτήτρια δύναται να απουσιάζει έως και τέσσερις μέρες από την Ε.Π.Α. στην κοινωνική οργάνωση και έως δύο φορές από τη διαδικασία της Εποπτείας. Σε **εξαιρετικές περιπτώσεις υπέρβασης απουσιών για σοβαρούς λόγους** (π.χ σοβαροί λόγοι υγείας) δύναται σε συνεννόηση του υπεύθυνου μέλους ΔΕΠ και του μέντορα κοινωνικού λειτουργού να οριστούν επιπλέον ημέρες αναπλήρωσης. Η αντίστοιχη αναπλήρωση για τις ώρες εποπτείας είναι στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε μέλους ΔΕΠ εφόσον κρίνει πως υπήρχαν λόγοι ανωτέρας βίας (π.χ. μακρά νοσηλεία, ύπαρξη μολυσματικής νόσου κλπ.) και στην περίπτωση αυτή να προτείνει τρόπο αναπλήρωσης σε συμφωνία με τον εκάστοτε φοιτητή / φοιτήτρια
- Σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας λόγω έκτακτου συμβάντος για λόγους που οφείλονται στην κοινωνική οργάνωση και που δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης, οι φοιτητές/ φοιτήτριες οφείλουν να αναπληρώσουν τις ημέρες πρακτικής άσκησης
- Με ευθύνη των φοιτητών / φοιτητριών τηρείται ημερολόγιο Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης, το οποίο στο τέλος κάθε εξαμήνου υπογράφει στην τελευταία σελίδα ο/η επαγγελματίας κοινωνικός λειτουργός/ κοινωνική λειτουργός που λειτουργεί ως μέντορας βεβαιώνοντας την τήρηση των κανόνων πρακτικής άσκησης
- Τα ημερολόγια Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης παραδίδονται με τη λήξη του ακαδημαϊκού εξαμήνου στο υπεύθυνο ακαδημαϊκό προσωπικό που ασκεί την εποπτεία. Προϋπόθεση για την παράδοση του ημερολογίου είναι η υπογραφή από τον/την μέντορα κοινωνικό/ή λειτουργό της οργάνωσης, όπου προβλέπεται. Στο ημερολόγιο πρακτικής άσκησης απαιτείται να μπει φωτογραφία στο σημείο που υποδεικνύεται, ενώ παραδίδονται στον υπεύθυνο της Ε.Π.Α. του ΤΕΠΕΚΕ μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία Ι σε Κοινωνικές Δομές».

4.2 Υλοποίηση της Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης κατά το 8^ο εξάμηνο

Η «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία II σε Κοινωνικές Δομές» (8^ο εξάμηνο) πραγματοποιείται κατά τον ίδιο τρόπο, όπως παραπάνω. Η διαφορά της σε σχέση με την «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία I» έγκειται στο γεγονός πως οι φοιτητές / φοιτήτριες δύναται να τοποθετηθούν σε διαφορετική κοινωνική οργάνωση από την αρχική τοποθέτησή τους προκειμένου να αποκομίσουν όσον το δυνατόν περισσότερες εργασιακές εμπειρίες. Η απόφαση αλλαγής πλαισίου Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης είναι συνάρτηση της επιθυμίας των φοιτητών / φοιτητριών και των διαθέσιμων θέσεων Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης.

4.3 Προϋποθέσεις επιλογής Κοινωνικών Οργανώσεων στο πλαίσιο της Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης β κύκλου

Προκειμένου μια κοινωνική οργάνωση να επιλεγεί ως πλαίσιο (φορέας) Ε.Π.Α. φοιτητών / φοιτητριών της κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας θα πρέπει να υπάρχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να διαθέτει οργανωμένη Κοινωνική Υπηρεσία και να απασχολεί τουλάχιστον έναν / μια κοινωνικό λειτουργό / κοινωνική λειτουργό με τριετή εμπειρία
- Να παρέχει ένα περιβάλλον στο οποίο οι φοιτητές / φοιτήτριες να γίνονται θετικά αποδεκτοί και να ενθαρρύνεται η μάθηση τους.
- Να παρέχει επαρκή μέσα που σχετίζονται με την εργασία των φοιτητών / φοιτητριών, όπως γραφείο, τηλέφωνο, πρόσβαση σε αρχεία και ό,τι άλλο κατά περίπτωση κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να ασκήσουν την Κοινωνική Εργασία σύμφωνα με τη δεοντολογία του επαγγέλματος και με απόλυτο σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα και στην αξιοπρέπεια των ωφελούμενων της εκάστοτε Κοινωνικής Οργάνωσης
- Να δεσμεύεται για τη διοικητική παρακολούθηση και την ανάθεση έργου στους φοιτητές / στις φοιτήτριες που πραγματοποιούν την Π.Α. και να ορίσει έναν/μια επαγγελματία κοινωνικό λειτουργό/κοινωνική λειτουργό της οργάνωσης, που θα είναι υπεύθυνος/η για την παρακολούθηση του έργου και ο οποίος/η οποία θα λειτουργεί ως πρόσωπο αναφοράς με τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό Π.Α. του ΤΕΠΕΚΕ

- Να γνωστοποιεί εγγράφως στην Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης του ΤΕΠΕΚΕ τον Σεπτέμβριο εκάστου ακαδημαϊκού έτους τις θέσεις Πρακτικής Άσκησης για ολόκληρο το ακαδημαϊκό έτος, καθώς και το ονοματεπώνυμο του/της κοινωνικού λειτουργού που θα λειτουργεί ως σύνδεσμος ανάμεσα στην Κοινωνική Οργάνωση Ε.Π.Α. και το ΤΕΠΕΚΕ. Η γνωστοποίηση αυτών των στοιχείων θα γίνεται κατόπιν διατύπωσης γραπτού αιτήματος από το ΤΕΠΕΚΕ (υπεύθυνος μαθήματος ή Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης).
- Να εξασφαλίζει το απαραίτητο πλαίσιο υγιεινής και ασφάλειας για την παραμονή των φοιτητών/ φοιτητριών στους χώρους της Κοινωνικής Οργάνωσης
- Να προωθεί την ενεργό εμπλοκή των φοιτητών / φοιτητριών σε κοινωνικές δράσεις
- Να επιδεικνύει διάθεση συνεργασίας μέσα από τη διεξαγωγή συναντήσεων του/της εκάστοτε Προϊσταμένου/ης των Κοινωνικών Οργανώσεων και των κοινωνικών λειτουργών που θα λειτουργούν ως πρόσωπα αναφοράς στην αρχή, στη μέση και στο τέλος του εκάστοτε ακαδημαϊκού εξαμήνου για τον καλύτερο συντονισμό και την επίλυση των όποιων προβλημάτων. Οι συναντήσεις αυτές δύναται να διεξάγονται και με χρήση εξ αποστάσεως μεθόδων μέσω του διαδικτύου, αλλά και με φυσική παρουσία. Οι συναντήσεις αυτές θα γίνονται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του υπεύθυνου εκπαιδευτικού για την Ε.Π.Α. του ΤΕΠΕΚΕ
- Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός της Ε.Π.Α. σε συνεργασία με την Επιτροπή Ε.Π.Α. οφείλει στο τέλος εκάστου ακαδημαϊκού έτους να αποστέλλει ευχαριστήρια επιστολή τόσο στη Διοίκηση της εκάστοτε Κοινωνικής Οργάνωσης όσο και στους / στις κοινωνικούς λειτουργούς που λειτούργησαν ως πρόσωπα αναφοράς ως ελάχιστη αναγνώριση της συνεισφοράς τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

5. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των φοιτητών είναι ατομική και συνεχής και διαμορφώνεται από:

- ✓ Το Ημερολόγιο Πρακτικής Άσκησης που τηρούν οι φοιτητές για την εργασία τους στην κοινωνική οργάνωση

- ✓ Τις εργασίες που θα παραδώσουν ή παρουσιάσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου
- ✓ Την αξιολόγηση του μέντορα Κοινωνικού Λειτουργού της κοινωνικής οργάνωσης και
- ✓ Την αυτό-αξιολόγηση του φοιτητή / της φοιτήτριας

Για τον τελικό βαθμό υπεύθυνο είναι το ακαδημαϊκό προσωπικό στο οποίο έχει ανατεθεί ο β κύκλος της Ε.Π.Α..

7. Καθήκοντα κοινωνικών λειτουργών της κοινωνικής οργάνωσης ως μεντόρων

Τα καθήκοντα των κοινωνικών λειτουργών που θα λειτουργούν ως μέντορες μεταξύ κοινωνικής οργάνωσης και ΤΕΠΕΚΕ καθορίζονται από το εκάστοτε Συμφωνητικό Συνεργασίας που υπογράφεται κάθε χρόνο και πριν την έναρξη της Ε.Π.Α. μεταξύ του ΤΕΠΕΚΕ και κοινωνικών οργανώσεων. Τα καθήκοντα του μέντορα κοινωνικού λειτουργού ορίζονται συνοπτικά ως εξής:

- να διευκολύνει τον/την φοιτητή/ φοιτήτρια στην εκπλήρωση των όποιων ακαδημαϊκών στόχων έχουν τεθεί για την αξιολόγηση του / της
- να εκπαιδεύει τον/τη φοιτητή/ φοιτήτρια σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου της Κοινωνικής Εργασίας που εφαρμόζονται στην κοινωνική οργάνωση
- να αναθέτει έργο στον/στη φοιτητή/ φοιτήτρια σύμφωνα με τις δυνατότητές του / της , ώστε να μπορέσει να ασκήσει τις μεθόδους Κοινωνικής Εργασίας στην πράξη
- να υποκινεί τον/τη φοιτητή/ φοιτήτρια να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο των αναγκών και των δυνατοτήτων του / της
- να συμπληρώνει στο τέλος της ΕΠΑ το έντυπο αξιολόγησης για κάθε φοιτητή / φοιτήτρια και να υπογράφει το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του φοιτητή / της φοιτήτριας
- να διατηρεί μια επικοινωνία με τους ακαδημαϊκούς υπεύθυνους του μαθήματος ώστε σε πνεύμα συνεργασίας να αντιμετωπίζονται θέματα καθημερινότητας ή άλλα ζητήματα που εμποδίζουν την απρόσκοπτη διεξαγωγή της Ε.Π.Α.

- στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που επιτρέπει η υπηρεσία του να συμμετέχει σε διαδικτυακές συσκέψεις ή προσκλήσεις των ακαδημαϊκών υπευθύνων για συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων.

8. Επικοινωνία κατά το β κύκλο Εργαστηριακής Πρακτικής Άσκησης

Η επικοινωνία μεταξύ φοιτητών/φοιτητριών γίνεται μέσω του e-class των μαθημάτων «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία I σε Κοινωνικές Δομές» & «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία II σε Κοινωνικές Δομές». Στο eclass των παραπάνω μαθημάτων θα υπάρχουν:

- Λίστα με τις κοινωνικές οργανώσεις της Πάτρας
- Ερωτηματολόγιο επιλογής κοινωνικής οργάνωσης για το 7^ο και 8^ο εξάμηνο
- Φύλλο Ημερολογίου Πρακτικής Άσκησης σε μορφή word το οποίο οι φοιτητές θα αναπαράγουν, θα το συμπληρώνουν ηλεκτρονικά και θα το τυπώνουν για να υπογραφεί από τον/την μέντορα κοινωνικό λειτουργό/κοινωνική λειτουργό της οργάνωσης.
- Πίνακες με τις τοποθετήσεις των φοιτητών/φοιτητριών στις κοινωνικές οργανώσεις
- Χρήσιμο εκπαιδευτικό ή άλλο υλικό
- Ανακοινώσεις των υπευθύνων της Ε.Π.Α. β κύκλου.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν να παρακολουθούν τις ανακοινώσεις που αφορούν την Ε.Π.Α. ώστε να έχουν έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση. Η Επιτροπή Ε.Π.Α. προχωρά σε ατομική ενημέρωση μόνο όταν πρόκειται για κάποιο σημαντικό ζήτημα ή αφορά απάντηση σε γραπτό αίτημα. Για σοβαρά και προσωπικά θέματα οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στους υπεύθυνους Ε.Π.Α. που έχουν την ακαδημαϊκή ευθύνη με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Σε περίπτωση απουσίας από την Π.Α. οι φοιτητές / φοιτήτριες οφείλουν να ενημερώσουν με μήνυμα στο e-class του μαθήματος τους ακαδημαϊκούς υπεύθυνους της Ε.Π.Α. όσο και τηλεφωνικά τον/την μέντορα κοινωνικό λειτουργό/κοινωνική λειτουργό της κοινωνικής οργάνωσης, που λειτουργεί ως πρόσωπο αναφοράς.